

derfor ikke at bringe mere frem end det, jeg alt har draget frem. Jeg tror, det er tilstrækkeligt til at vise det lidet begrundede i at behandle Tiendeejeren paa saa forskellig Maade, ikke at gøre lige Ret og Skel mod alle. Naar jeg bringer det saa stærkt frem, finder det sin Undskyldning, om det overhovedet behøves, i, at i de 4 vestjydske Amter, der ligge mig nærmest, og hvoraf jeg repræsenterer delvis de 3, rammer denne Undtagelsesbestemmelse ikke mindre end 30—40,000 Tdr. Hartkorn, hvor disse 2den Klasse Tiendejere eje baade Kirke- og Kongetienden. Det er altsaa ikke saa ganske lille et Spørgsmaal. Uagtet jeg ved, at mit Ord ikke vil øve nogen Indflydelse her, kan det maaske gøre det andetsteds, og jeg henstiller i alt Fald til ærede Medlemmers Overvejelse og Samvittighed, om det er rigtigt at det høje Landsting at gøre Forskel paa de store og smaa Tiendeejere, ikke at skifte Sol og Vind lige mellem alle Tiendeejere. Man bør gøre, hvad der kaldes, lige Skel og Ret til alle Sider.

la Cour: Jeg skal ikke komme ind paa en akademisk Debat om, hvorvidt Tienden er en Skat eller en Kanon, der hæfter paa visse Jordejendomme; thi det vil ikke føre langt, det er omtalt saa tidt baade fra den ene og den anden Side. Jeg skal heller ikke komme ind paa, om Tienden skal afløses af Tiendeyderne med det 18- eller 20-dobbelte, eller om Tiendeejerne skulle have det 23- eller 25-dobbelte. Hvad der siges i den Retning, vil ikke virke i nævneværdig Grad til at forandre Bestemmelsen ved den endelige Afstemning. For mig staar det saaledes, at Tiendens Afløsning har været et uroligt Spørgsmaal gennem mange Aar og derfor bør skaffes ud af Verden, selv om Staten skal have en Udgift derved. Men Udgiften kan efter min Betragtning let blive for stor. Den høje Regering var egentlig nødsaget til at tage dette Spørgsmaal op; thi da den arbejdede som Opposition mod de daværende Regeringer, holdt den paa, at Tienden burde afløses. Nu, da den er kommen til Magten, har den selvfølgelig en Forpligtelse til at føre denne Sag frem. Men skulle vi ind paa en Afløsning, ser jeg ikke rettere, end jeg maa slutte mig til den sidste ærede Taler og det ærede 1ste Medlem for 8de Kreds (Dalsgaard). De af dem omtalte store og smaa Tiendejere have samme Krav som andre Tiendejere. Jeg skal ikke dvæle udførligt derved, men

skulle vi til en Afløsning, har det af dem forsvarede Forslag min udelte Sympati.

Jeg har egentlig taget Ordet for at rette en Bemærkning til den højtærede Landbrugsminister i Anledning af et Udtryk, som han brugte i Gaar. Han talte stadig om, at Tienden var en Afgift, der var paalagt enkelte Klasser af Befolkningen. Jeg har endnu ikke set noget Bevis derfor. Tienden har været paalagt visse bestemte Jordejendomme, men hvorledes den højtærede Minister kan komme til den Anskuelse, at den er paalagt enkelte Klasser af Befolkningen, fatter jeg ikke, det vilde jeg gerne have en Udtalelse af den højtærede Minister om.

P. G. C. Jensen: Jeg ønsker at gøre et Par Bemærkninger i Anledning af nogle Udtalelser, den højtærede Minister i Gaar kom med angaaende Spørgsmaalet om, hvorvidt 25 eller 23 skulde være den passende Multiplikator ved Bestemmelsen af Tiendens Værdi. Den ærede Minister nævnte, saa vidt jeg opfatter det, 3 Punkter, som særlig skulde bevise, at 25 var mere passende end 23. Han nævnte først, at naar Folk bleve tvungne til at afstaa, bør de have mere, i alt Fald rigeligt. Meningen maatte altsaa være, at paa Grund af, at man skal tvinges til at afstaa, maa man have 25, selv om 23 ellers var passende. Jeg maa dog dertil bemærke, at det ikke er mig muligt at indse, at den Omstændighed, at man tvinges til at afstaa noget, kan forhøje Værdien af den Genstand, man afstaar. Man skal have denne Genstands Værdi betalt, Punktum! Og det er ogsaa Grundlovens Forudsætning, naar der tales om Ekspropriation — om dette Forhold kan komme ind her, skal jeg ikke komme ind paa, men det ligner det i alt Fald deri, at man skal have Erstatning for noget, man tvinges til at afstaa. Men hvad skal man have Erstatning for? For den virkelige Værdi og ikke en Smule derved. Altsaa kan den Omstændighed, at Tvungen her kommer med, ingen Indflydelse have paa selve Værdiansættelsen. — Et andet Punkt, der blev omtalt, var det, at Ejeren gaar Glip af den udmærkede Sikkerhed, han har i Ejendommen. Det kan heller ikke bevirke, at vedkommende skal have mere end den virkelige Værdi. Hvis Forholdet var det, at man forlangte, at Ejeren skulde tage en ringere Sikkerhed, rykke tilbage for noget andet, saa at Sikkerheden virkelig blev formindsket, kunde man sige: I faa en større Risiko, følgelig